

Utbildningsutskottets betänkande

1976/77: 13

med anledning av propositionen 1976/77: 100 såvitt gäller anslag till skolväsendets centrala och regionala myndigheter m. m. jämte motioner

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen — efter föredragning av statsrådet Mogård — i propositionen 1976/77: 100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) förelagt riksdagen under avsnittet Skolväsendet, rubrikerna Centrala och regionala myndigheter m. m. (punkterna D 1—D 5) samt För skolväsendet gemensamma frågor (punkterna D 6, D 8—D 10) jämte yrkanden i motionerna 1976/77: 488, 761, 763, 765, 784, 793, 1146, 1151 och 1171.

Regeringens förslag om anslag till Fortbildning m. m. (punkten D 7) kommer utskottet att behandla senare.

Centrala och regionala myndigheter m. m.

1. **Skolöverstyrelsen.** Regeringen har under punkten D 1 (s. 220—231) föreslagit riksdagen att till Skolöverstyrelsen för budgetåret 1977/78 anvisa ett förslagsanslag av 89 212 000 kr.

Motionen

1976/77: 793 av herr Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar att hemställa hos regeringen

1. om åtgärder för förstatligande av läromedelsproduktionen, i första hand Esselte Studium,
2. att tillsätta en utredning om formerna för att öka användarnas inflytande över läromedlens tillblivelse, anskaffande och användande,
3. att vid granskningen av objektiviteten i läromedlen också skall beaktas tendenser i innehållet som förstärker och bevarar ett traditionellt könsrollsmönster.

Utskottet

Riksdagen fattade år 1973 (prop. 1973: 76, UbU 1973: 28, rskr 1973: 242) beslut om dels ett särskilt organ för läromedelsregistrering och läromedelsinformation samt för administration av stöd för produktion av läromedel, dels en särskild läromedelsnämnd inom skolöverstyrelsen (SÖ) för objektivitetsgranskning av läromedel. I propositionen 1974: 13 angående vissa läromedelsfrågor förordades att varken det blivande läromedelsinstitutets beslut om registrering eller läromedelsnämndens beslut om objektivitetsgranskning borde få överklagas.

Vid riksdagsbehandlingen av sistnämnda proposition framfördes i två motioner (1974: 1610 och 1974: 1611) yrkanden om besvärsrätt över både institutets och nämndens beslut och i en motion (1974: 1609) över enbart nämndens beslut.

Utbildningsutskottet (UbU 1974: 15, rskr 1974: 155) delade motionärernas uppfattning att besvärsinstitutet har tradition i det svenska rätts- och förvaltningssystemet. Utskottet ansåg dock att riksdagen vid dåvarande tidpunkt inte kunde ta ställning till frågan om det borde finnas en rätt att anföra besvär över ifrågavarande beslut. Enligt utskottet måste först klarläggas bl. a. hur omfattande en sådan besvärsrätt borde vara. På utskottets förslag beslöt därför riksdagen uttala att frågan skyndsamt borde utredas och att Kungl. Maj:t därefter borde återkomma till riksdagen med förslag i ärendet.

Genom beslut den 31 maj 1974 uppdrog Kungl. Maj:t åt SÖ i vad avsåg ärenden rörande objektivitetsgranskning och åt statens institut för läromedelsinformation i vad avsåg registrering av läromedel som centralt läromedel att överväga frågan om rätt att överklaga beslut i sådana ärenden. Med skrivelser den 16 december 1975 respektive den 9 februari 1976 har institutet och SÖ redovisat utredningsuppdraget.

Nu redovisas frågan för riksdagen under förevarande anslagsrubrik. Statens institut för läromedelsinformation finner det rimligt att beslut om registrering av läromedel som centralt sådant får överklagas, såväl vid avslag på ansökan som vid avvikelse från vad den sökande begärt. Besvär bör enligt institutet få anföras av producenten, som torde kunna bevaka även författarnas intressen. Institutet framhåller att det kan finnas motiv för en besvärsrätt även då det gäller beslut om registrering av och information om andra läromedel än centrala sådana. SÖ anser att besvärsrätten inte bör begränsas utan starka skäl. Sådana skäl finns dock enligt SÖ när det gäller objektivitetsgranskningen, nämligen läromedelsnämndens allsidiga sammansättning och nämndens handläggningsrutiner. För att tillmötesgå producenter och författare föreslår SÖ ett tillägg till nämndens handläggningsordning så att stadfästandet av ett beslut om avslag uppskjuts till nästkommande sammanträde. Detta ger förlagen ytterligare tillfälle att argumentera för sin sak.

Föredragande statsrådet finner de nuvarande formerna för granskning och registrering av läromedel inrymma sådan sakkunskap och erfarenhet och därmed garantier för en allsidig belysning av hithörande frågor att en besvärsprövning inte kan anses meningsfull. Statsrådet framhåller att en besvärsrätt skulle innebära en överprövning i objektivitetsfrågor i politisk instans, vilket hon anser vara betänkligt. Med hänvisning bl. a. till dessa synpunkter finner statsrådet att besvär inte bör få anföras.

Utskottet har blivit övertygat om att det saknas anledning att införa

besvärsrätt i här aktuella ärenden. Frågan behöver alltså enligt utskottets mening inte föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Läromedelsnämndens objektivitetsgranskning tas upp i motionen 1976/77: 793 (yrkandet 3). Motionärerna yrkar att nämnden vid sin granskning skall beakta sådana tendenser i läromedlens innehåll som förstärker och bevarar ett traditionellt könsrollsmönster.

Läromedelsnämnden granskar dels sådana läromedel som avser samhällsorienterande ämnen och som statens institut för läromedelsinformation funnit vara att anse som centrala läromedel, dels, på eget initiativ eller efter anmälan, annat centralt läromedel. Vid granskningen prövar nämnden om läromedlet behandlar innehållet på ett sakligt och allsidigt sätt samt om läromedlet även i övrigt står i överensstämmelse med avsnitten Mål och riktlinjer i läroplanerna för grundskolan och gymnasieskolan. I dessa mål och riktlinjer uttalas bl. a. att "skolan bör verka för jämställdhet mellan män och kvinnor — i familjen, på arbetsmarknaden och inom samhällslivet i övrigt. Den bör vidare orientera om könsrollsfrågan och stimulera eleverna till att debattera och ifrågasätta rådande förhållanden". Motionärernas önskemål är således redan tillgodosett, varför yrkandet 3 i motionen 1976/77: 793 bör avslås av riksdagen.

I samma motion yrkas (yrkandet 1) även åtgärder för förstatligande av läromedelsproduktionen, i första hand Esselte Studium, samt (yrkandet 2) en utredning om formerna för att öka användarnas inflytande över läromedlens tillblivelse, anskaffande och användande. Riksdagen har redan tidigare år haft att ta ställning till liknande yrkanden och därvid avslagit dessa i enlighet med utskottets hemställan (senast UbU 1975/76: 21 p. 3 och res. 7). Utskottet finner ingen anledning för riksdagen att frånga sina tidigare ställningstaganden, särskilt som förhållandena inom läromedelsmarknaden nu kartläggs av en utredningsman (U 1976: 04), som tillkallades förra året. Enligt vad utskottet inhämtat kommer utredningsarbetet att pågå under hela år 1977. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionen 1976/77: 793 yrkandena 1 och 2.

Utskottet tillstyrker den i budgetpropositionen föreslagna medelsanvisningen under förevarande anslag.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen beträffande objektivitetsgranskningen av läromedel avslår motionen 1976/77: 793 yrkandet 3,
2. att riksdagen beträffande förstatligande av läromedelsproduktionen avslår motionen 1976/77: 793 yrkandet 1,
3. att riksdagen beträffande användarnas inflytande över läromedlens tillblivelse m. m. avslår motionen 1976/77: 793 yrkandet 2,
4. att riksdagen till *Skolöverstyrelsen* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 89 212 000 kr.

2. Länskolnämnderna m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna D 2—D 4 (s. 232—239) och hemställer

1. att riksdagen till *Länskolnämnderna* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 38 461 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statens institut för läromedelsinformation* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 660 000 kr.,
3. att riksdagen till *Stöd för produktion av läromedel* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 2 463 000 kr.

3. Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer. Regeringen har under punkten D 5 (s. 240—241) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer för budgetåret 1977/78 anvisa ett anslag av 1 210 000 kr.

Motionerna

1976/77: 488 av herr Gustavsson i Nässjö m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar att Elevförbundet och SECO erhåller anslag från anslagsposten Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet,

1976/77: 763 av herr Alemyr m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar att till Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 100 000 kr. förhöjt anslag på 1 310 000 kr.,

1976/77: 1146 av fru Bernström (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av statsbidragen till elevorganisationerna med syfte att ge elevorganisationerna likvärdiga bidragsvillkor med andra ungdomsorganisationer,

1976/77: 1151 av herr Fransson m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller om att regeringen skyndsamt prövar jämställdheten mellan å ena sidan elevorganisationerna Elevförbundet och SECO och å andra sidan de övriga ungdomsorganisationerna i vad det gäller anslag till central verksamhet,

1976/77: 1171 av herr Söderqvist m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer att Elevförbundet och SECO godkännes som ungdomsorganisationer och från och med budgetåret 1977/78 erhåller bidrag från anslagsposten Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

Utskottet

Från förevarande anslag utgår enligt regeringens beslut bidrag till elev- och föräldraorganisationer. Bidrag utgår innevarande budgetår bl. a. till Sveriges elevers centralorganisation (SECO) och Elevförbun-

det. Båda organisationerna har anhållit att regeringen skall förklara dem berättigade till statsbidrag enligt förordningen (1971: 388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer (se förslagsanslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, prop. 1976/77: 100, bil. 12, p. B 59, s. 178—181). Med hänsyn till organisationernas uppbyggnad och karaktär har emellertid föredragande statsrådet inte varit berett att nu föreslå någon förändring av bidragsgivningen till de två organisationerna.

I motionerna 1976/77: 488 och 1976/77: 1171 yrkas att SECO och Elevförbundet skall få bidrag ur förslagsanslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, dvs. som ungdomsorganisation enligt nyssnämnda förordning. Frågan har vidare föranlett en begäran i motionen 1976/77: 1146 om översyn av statsbidragen till elevorganisationerna. Syftet är att de skall få bidrag på samma villkor som andra ungdomsorganisationer. En prövning av jämställdheten mellan de två elevorganisationerna Elevförbundet och SECO samt ungdomsorganisationerna begärs i motionen 1976/77: 1151.

Utskottet har funnit att det för närvarande saknas tillräckligt underlag för en allsidig prövning av frågan om bidragsgivningen till elevorganisationerna. Utskottet anser därför att riksdagen med anledning av motionerna 1976/77: 488, 1976/77: 1146, 1976/77: 1151 och 1976/77: 1171 som sin mening bör ge regeringen till känna att denna bidragsfråga förutsättningslöst bör utredas.

Medelsbehovet nästa budgetår under detta anslag har beräknats till totalt 1 210 000 kr.

En höjning av anslaget till 1 310 000 kr. yrkas i motionen 1976/77: 763. Motionärerna anser att elev- och föräldraorganisationernas växande betydelse i skolväsendet måste mötas med positivt stöd från samhällets sida och framhåller att SÖ begärt ökade medel till såväl elevorganisationer som föräldraorganisationer.

Utskottet instämmer i motionärernas uttalande om elev- och föräldraorganisationernas växande betydelse. Då det gäller medelsanvisningen vill emellertid utskottet påpeka att regeringens förslag i budgetpropositionen innebär ett höjt anslagsbelopp samtidigt som bidrag till Sveriges sjuksköterskelevers förbund (45 000 kr. budgetåret 1976/77) inte längre beräknas utgå ur detta anslag och behovet av ett engångsbelopp på 100 000 kr. till de politiska ungdomsförbundens särskilda aktiviteter i skolorna i samband med valet 1976 bortfaller. Utskottet anser därför att anslaget inte behöver höjas utöver budgetpropositionens förslag och avstyrker motionen 1976/77: 763.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen beträffande bidragsgivningen till elevorganisationerna med anledning av motionerna 1976/77: 488, 1976/77: 1146, 1976/77: 1151 och 1976/77: 1171 som sin mening ger

regeringen till känna vad utskottet anfört om en förutsättningslös utredning,

2. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 och med avslag på motionen 1976/77: 763 till *Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer* för budgetåret 1977/78 anvisar ett anslag av 1 210 000 kr.

För skolväsendet gemensamma frågor

4. Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet. Regeringen har under punkten D 6 (s. 242—246) föreslagit riksdagen att till Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 36 108 000 kr.

Motionen

1976/77: 784 av herr Nordstrandh m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen uttalar att den aviserade utvärderingen av det pedagogiska utvecklingsarbetet inom skolväsendet skall göras i samverkan mellan skolöverstyrelsen och utanför verket stående bedömare.

Utskottet

En utvärdering av det pedagogiska utvecklingsarbetet inom skolväsendet bör enligt föredragande statsrådets mening göras för att man i framtiden skall kunna prioritera resurser till områden dit forsknings- och utvecklingsarbete inte nått. Skolöverstyrelsen (SÖ) avses få i uppdrag att göra denna utvärdering.

Enligt motionen 1976/77: 784 bör utvärderingen göras i samverkan mellan SÖ och utanför SÖ stående bedömare.

Utskottet anser att motionen 1976/77: 784 inte behöver föranleda något särskilt uttalande av riksdagen då det måste förutsättas att SÖ anlitar den expertis som är tillgänglig för genomförandet av den aviserade utvärderingen av det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Föredragande statsrådet föreslår att medelsanvisningen under förevarande anslag höjs med 2 358 000 kr. till totalt 36 108 000 kr., vilket utskottet tillstyrker.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen beträffande utvärderingen av det pedagogiska utvecklingsarbetet avslår motionen 1976/77: 784,
2. att riksdagen till *Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 36 108 000 kr.

5. **Bidrag till studie- och yrkesorientering m. m.** Regeringen har under punkten D 8 (s. 255—258) föreslagit riksdagen att

1. antaga i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i skollagen (1962: 319),
2. godkänna de grunder för statsbidrag för studie- och yrkesorientering vid vissa privatskolor som förordats i propositionen,
3. till Bidrag till studie- och yrkesorientering m. m. för budgetåret 1977/78 anvisa ett förslagsanslag av 61 674 000 kr.

Motionerna

1976/77: 761 av herr Alemyr m. fl. (s) såvitt gäller yrkandena att riksdagen beslutar

1. att till Bidrag till studie- och yrkesorientering m. m. för budgetåret 1977/78 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 748 000 kr. förhöjt förslagsanslag på 63 422 000 kr., varvid 3 500 000 kr. skall avse ersättning för förlorad arbetsförtjänst för de fackliga representanterna i planeringsråden för samverkan skola—arbetsliv (yrkandet 1),
2. att ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om förverkligandet av tidigare riksdagsbeslut om regionala planeringsråd i varje län (yrkandet 2),

1976/77: 765 av herr Alemyr m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen

1. avslår förslaget i propositionen 1976/77: 100 om grunder för statsbidrag för studie- och yrkesorientering vid vissa privatskolor,
2. till Bidrag till studie- och yrkesorientering m. m. för budgetåret 1977/78 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 1 748 000 kr. förhöjt förslagsanslag på 63 422 000 kr.

Utskottet

Statsbidrag till studie- och yrkesorientering i årskurserna 6—9 i grundskolan samt i gymnasieskolan utgår till varje kommun eller landstingskommun i form av grundbelopp, vilkas antal står i relation till antalet elever. I berörd kommuns bidragsunderlag får inräknas elever i riksinternatskola samt studerande vid statens skolor för vuxna (prop. 1975/76: 39, UbU 1975/76: 30, rskr 1975/76: 367).

Med undantag för riksinternatskola utgår till privatskolor för närvarande inget statsbidrag för studie- och yrkesorienteringsverksamhet. Enligt budgetpropositionen bör kommun, där det finns privatskola för vilken privatskolförordningen (1967: 270) gäller, efter samråd med privatskolan få inräkna privatskolans elever i bidragsunderlaget för studie- och yrkesorientering på samma sätt som nu sker beträffande riksinternatskolas elever.

Enligt yrkandet 1 i motionen 1976/77: 765 bör riksdagen avslå regeringens förslag om statsbidrag till studie- och yrkesorientering till privatskolor för vilka privatskolförordningen gäller. Yrkandet motiveras med att utredningen om skolan, staten och kommunerna (SSK) har i uppdrag att se över formerna för statsbidrag för enskild utbildning.

Ifrågarande privatskolor är förhållandevis små varför ingen av skolorna kan heltidsanställa en studie- och yrkesorienteringsfunktionär. Varje elev i grundskolan och gymnasieskolan skall enligt de allmänna intentionerna för studie- och yrkesorienteringens bedrivande garanteras studie- och yrkesorientering. Med hänsyn härtill är det enligt utskottets mening angeläget att studie- och yrkesorienteringen vid ifrågasatt privatskolor redan nu samordnas med kommuns studie- och yrkesorienteringsverksamhet. Under hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionen 1976/77: 765 yrkandet 1.

Riksdagen har tidigare godkänt riktlinjer för kontakten mellan skola och arbetsliv m. m. (prop. 1975/76: 39, UbU 1975/76: 30, rskr 1975/76: 367). Enligt dessa skall inrättas lokala planeringsråd i kommunerna och regionala planeringsråd i länen.

Enligt propositionens förslag till lag om ändring i skollagen (1962: 319) skall skolstyrelse och utbildningsnämnd utse var sitt lokala planeringsråd (prop. 1976/77: 100 bil. 12 s. 500).

Utskottet har inhämtat att av skolstyrelse utsett planeringsråd bör samverka med landstings utbildningsnämnd såvitt gäller av landstinget inom primärkommunen i fråga anordnad utbildning. Propositionens förslag om ändring av 20 f § skollagen är därmed överflödigt. Utskottet anser att bestämmelser om lokala planeringsråd bör tas in i skollagen (1962: 319) i enlighet med vad utskottet föreslår i hemställan 2.

Vad därefter gäller frågan om regionala planeringsråd har föredragande statsrådet funnit det angeläget att i första hand underlätta den regionala samordningen av kontakterna mellan skolan och arbetslivet i storstadsområdena. Medel beräknas i budgetpropositionen för försöksverksamhet med sådan regional samordning inom tre regioner, nämligen Stockholmsregionen, Malmöregionen och Göteborgsregionen.

Enligt motionen 1976/77: 761 bör riksdagen uttala att regionala planeringsråd bör inrättas i samtliga län (yrkandet 2).

Enligt propositionen 1975/76: 39 bör verksamheten med planeringsråd starta fr. o. m. läsåret 1977/78. Riksdagen gav sin anslutning till dessa riktlinjer (UbU 1975/76: 30, rskr 1975/76: 367). I budgetpropositionen föreslås för nästa budgetår att medel anvisas för försöksverksamhet med samordning på det regionala planet i första hand i de tre storstadsområdena. Utskottet tillstyrker förslaget. Härigenom kommer att vinnas ökade erfarenheter av regional samordning. Samtidigt förutsätter utskottet att organisationen med regionala planeringsråd snarast byggs

ut. Med hänvisning till det anförda finner utskottet att motionen 1976/77: 761 yrkandet 2 inte behöver föranleda något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Statens bidrag till kostnaderna för de lokala och regionala planeringsrådets verksamhet för budgetåret 1977/78 uppskattades i propositionen 1975/76: 39 till 5 milj. kr. (UbU 1975/76: 30, rskr 1975/76: 367).

I den nu ifrågasvarande propositionen beräknas sammanlagt 6 250 000 kr. till lokala planeringsråd samt till regional samordning av verksamheten i Stockholmsregionen, Göteborgsregionen och Malmöregionen.

I motionen 1976/77: 761 (yrkandet 1) föreslås att medlen till lokala planeringsråd ökas med 2 milj. kr. utöver regeringens förslag. Härvid förutsätts att tillsammans 3,5 milj. kr. skall användas för fackliga representanters medverkan i planeringsråden.

Behovet av medel för de fackliga representanternas medverkan har enligt vad utskottet erfarit beaktats vid regeringens uppräkningsavslaget genom att för ändamålet beräknats 1,5 milj. kr. utöver det belopp som SÖ föreslagit för lokala planeringsråd i anslagsframställningen för budgetåret 1977/78. Vidare erinrar utskottet om att under anslaget Bidrag till löntagarorganisationernas centrala kursverksamhet beräknas 2 milj. kr. till de fackliga organisationernas utbildning av ledamöter i planeringsråden. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen 1976/77: 761 (yrkandet 1).

Utskottet tillstyrker övriga förslag under förevarande anslagsrubrik och hemställer

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 och med avslag på motionen 1976/77: 765 yrkandet 1 godkänner de grunder för statsbidrag för studie- och yrkesorientering vid vissa privatskolor som förordats i propositionen,
2. att riksdagen beträffande lag om ändring i skollagen (1962: 319) med avslag på förslaget i propositionen 1976/77: 100 i vad avser 20 f § antar lagförslaget i följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Utskottets förslag

Förslag till

Lag om ändring i skollagen (1962: 319)

Härigenom föreskrives i fråga om skollagen (1962: 319)

dels att 20 f § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 16 a §, av nedan angivna lydelse.

Härigenom föreskrives att i skollagen (1962: 319) skall införas en ny paragraf, 16 a §, av nedan angivna lydelse.

Regeringens förslag

Utskottets förslag

16 a §

Skolstyrelsen skall utse ett planeringsråd med uppgift att biträda styrelsen i frågor rörande utbildningens anknytning till arbetslivet och att följa yrkesutbildningen i kommunen.

Planeringsråd skall bestå av minst fem ledamöter. I planeringsråd skola arbetsgivare, arbetstagare och den offentliga arbetsförmedlingen vara företrädna.

Planeringsråd skall bestå av minst fem ledamöter. Arbetsgivare, arbetstagare och den offentliga arbetsförmedlingen skola vara företrädna i planeringsråd.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1977.

3. att riksdagen beträffande regionala planeringsråd avslår motionen 1976/77: 761 yrkandet 2,
4. att riksdagen beträffande ytterligare bidrag till planeringsråd avslår motionen 1976/77: 761 yrkandet 1,
5. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 samt med avslag på motionerna 1976/77: 761 yrkandet 1 såvitt gäller medelsanvisningen under ifrågavarande anslag och 1976/77: 765 yrkandet 2 till *Bidrag till studie- och yrkesorientering m. m.* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 61 674 000 kr.

6. Mångfaldigande av litterära och konstnärliga verk inom utbildningsväsendet. Särskilda åtgärder på skolområdet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna D 9 och D 10 (s. 258—260) och hemställer

1. att riksdagen till *Mångfaldigande av litterära och konstnärliga verk inom utbildningsväsendet* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 1 325 000 kr.,
2. att riksdagen till *Särskilda åtgärder på skolområdet* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 59 000 000 kr.

Stockholm den 4 mars 1977

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Nordstrandh (m), Jönsson i Arlov (s), Johansson i Skärstad (c), Wiklund (s), fröken Hörln (fp), herr Gustafsson i Barkarby (s), fröken Rogestam (c), herrar Hagberg i Örebro (s), Ullenhag (fp), Bengtsson i Hamneda (c), Elmstedt (c), Bladh (s), fru Sandéhn (s) och fru Rydle (m).

Reservationer

1. vid punkten 3 (Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer) av herrar Alemyr, Jönsson i Arlöv, Wiklund, Gustafsson i Barkarby, Hagberg i Örebro, Bladh och fru Sandéhn (samtliga s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Utskottet instämmer" och slutar "motionen 1976/77: 763" bort ha följande lydelse:

Utskottet har redan tidigare år uttalat sin positiva syn på elev- och föräldraorganisationernas verksamhet och instämmer nu i motionärernas åsikt att dessa organisationers växande betydelse måste mötas med positivt stöd från samhällets sida. Utskottet anser därför att riksdagen med bifall till motionen 1976/77: 763 till Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer bör anvisa ett med 100 000 kr. förhöjt anslag av 1 310 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av propositionen 1976/77: 100 och med bifall till motionen 1976/77: 763 till *Bidrag till vissa elev- och föräldraorganisationer* för budgetåret 1977/78 anvisar ett anslag av 1 310 000 kr.

vid **punkten 5** (Bidrag till studie- och yrkesorientering m. m.)

2. beträffande bidrag till vissa privatskolor av herrar Alemyr, Jönsson i Arlöv, Wiklund, Gustafsson i Barkarby, Hagberg i Örebro, Bladh och fru Sandéhn (samtliga s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar "Ifrågavarande privatskolor" och slutar "yrkandet 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att resultatet och det nämnda utredningsarbetet inte bör föregripas. Riksdagen bör därför avslå förslaget i propositionen om statsbidrag för studie- och yrkesorientering vid vissa privatskolor. Det belopp som härigenom frigörs bör tillföras bidragsbeloppet för planeringsråd. Utskottet tillstyrker alltså motionen 1976/77: 765 yrkandet 1.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motionen 1976/77: 765 yrkandet 1 avslår propositionen 1976/77: 100 såvitt den gäller statsbidrag för studie- och yrkesorientering vid vissa privatskolor,

3. beträffande ytterligare bidrag till planeringsråd av herrar Alemyr, Jönsson i Arlöv, Wiklund, Gustafsson i Barkarby, Hagberg i Örebro, Bladh och fru Sandéhn (samtliga s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar "Behovet av" och slutar "(yrkandet 1)" bort ha följande lydelse:

De av riksdagen beslutade planeringsråden för samverkan skola—arbetsliv är ytterst betydelsefulla för att eleverna och skolan i en helt annan utsträckning än hittills skall få kontakt med arbetslivet. För att planeringsråden skall fungera såsom avsikten är måste särskilda medel utgå för de fackliga representanternas medverkan. Utskottet föreslår att anslaget ökas med 2 milj. kr. utöver regeringens förslag samt att totalt 3,5 milj. kr. av anslaget skall avsättas för bestridande av de fackliga organisationernas kostnader för medverkan i planeringsråden.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen beträffande ytterligare bidrag till planeringsråd med anledning av propositionen 1976/77: 100 och med bifall till motionen 1976/77: 761 yrkandet 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

4. beträffande *anslagsbeloppet* av herrar Alemyr, Jönsson i Arlöv, Wiklund, Gustafsson i Barkarby, Hagberg i Örebro, Bladh och fru Sandéhn (samtliga s) som — vid bifall till reservationerna 2 och 3 — anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen med anledning av propositionen 1976/77: 100 samt med bifall till motionerna 1976/77: 761 yrkandet 1 såvitt gäller medelsanvisningen under ifrågavarande anslag och motionen 1976/77: 765 yrkandet 2 till *Bidrag till studie- och yrkesorientering m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 63 422 000 kr.